

2016		Nieuwsbrief leren Boekbespreking
		Eerder verschenen op http://boeketje-onderwijs.skynetblogs.be
		Lieven Coppens

Referenties	Auteur:	Noëlle Pameijer & Tanja van Beukering	
	Titel:	Handelingsgerichte diagnostiek in het onderwijs Een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering	
	Uitgeverij:	Acco	
	Plaats:	Leuven Den Haag	
	Jaar:	2015	
	Pagina's:	472	
ISBN:	978-90-334-9793-3		

In het begin van de jaren negentig (1992) van vorige eeuw maakte ik voor het eerst kennis met Noëlle Pameijer. Op een vormingsnamiddag kwam ze samen met professor Ruijsenaars spreken over het hypothesentoetsend model en de diagnostiek van leer- en opvoedingsproblemen. Dit was gebaseerd op de omschrijving van diagnostiek van De Bruyn uit 1985. Ik herinner me nog perfect het knalgele boekje¹ waarin ze dit alles beschreef. In dit boek beschreef ze ook het hypothesentoetsend model volgens De Bruyn, Pameijer, Ruijsenaars en van Aarle dat in 1995 verscheen onder de vorm van een boek met als titel *Diagnostische besluitvorming. Handleiding bij het doorlopen van de diagnostische cyclus*². Samen met Tanja van Beukering ontwikkelde Noëlle Pameijer haar visie verder om die in 1997 neer te schrijven in het boek *Handelingsgerichte diagnostiek. Een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsleer- en opvoedingsproblemen*³. Dit boek werd een eerste keer volledig herwerkt in 2004⁴ en aangepast aan de vernieuwde inzichten. In 2007 verscheen dan het boek *Handelingsgericht werken op school. Samen met leerkracht, ouders en kind aan de slag*⁵ waarin ze samen met anderen beschreef hoe zorgteams handelingsgericht kunnen samenwerken met de onderwijsbegeleidingsdiensten, dit steeds vanuit het perspectief van de interne zorg op school. Dit kreeg in 2010 een vervolg onder de vorm van het boek *Handelingsgericht werken in de klas. De leerkracht doet ertoe!*⁶ dat als doel had de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding voor alle leerlingen te verbeteren.

Waar handelingsgerichte diagnostiek en handelingsgericht werken elkaar moesten aanvullen, bleken ze elkaar in de praktijk niet onmiddellijk te vinden. Wat een perfect huwelijk moest worden, bleef vaak beperkt tot een Latrelatie. Er moest met andere woorden nog hard gewerkt worden om beide partners goed op elkaar af te stemmen. Dit is gebeurd in de derde volledig herwerkte versie die ik hier bespreek.

In dit boek wordt de kruisbestuiving tussen handelingsgerichte diagnostiek en handelingsgericht werken definitief op de kaart gezet. De derde herwerkte versie is in die mate uitgebreid en versterkt dat het eigenlijk een volledig nieuw boek geworden is. Je zou kunnen spreken van het perfecte slotakkoord, maar de gedrevenheid van Noëlle Pameijer en Tanja van Beukering kennende zou dit zeer voorbarig zijn: zij zijn volgens mij nog lang niet uitgepraat.

In het eerste deel van het boek komt het theoretisch fundament van handelingsgerichte diagnostiek uitgebreid aan bod. Al snel wordt het de lezer duidelijk dat de auteurs sterk inzetten op de vernieuwde onderwijsinzichten van de afgelopen jaren zoals deze zich profileren in het *evidence-based* werken en het model van *response to intervention* maar ook in de tegenbeweging tegen het overmatig etiketteren van leerlingen, in het oplossingsgericht werken en versterken van de leerling en zijn context, in het duidelijk inzetten op leerlingparticipatie bij de diagnostiek en in de verschillende rollen van die diagnosticus.

In het tweede deel van het boek komt de klassieke diagnostische cyclus aan bod, maar nu fase per fase uitgewerkt en versterkt volgens de nieuwe inzichten. Ogenscheinlijk hetzelfde als de edities uit 1997 en 2004, is dit deel toch verplichte literatuur omwille van de talrijke vernieuwingen die manifest in dit boek aanwezig zijn.

Het derde deel bespreekt hoe men handelingsgerichte diagnostiek in deze vernieuwde vorm kan organiseren. Aan bod komen thema's zoals het handelingsgericht arrangeren op school, de benodigde gespreksvaardigheden, de organisatie en verslaggeving en de implementatie.

Ik mag zeker niet nalaten te vermelden dat dit boek ook toegang geeft tot tal van elektronische documenten zoals die in de verschillende hoofdstukken en bijlagen van dit boek vermeld worden. Daarenboven krijgt men via een unieke code ook toegang tot een heus elektronisch lexicon dat het snel de juiste, beknopte en duidelijke definities geeft van alle mogelijke termen binnen het handelingsgericht werken.

Voor onderwijsbegeleiders is dit boek volgens mij nu al het Boek van het (school)jaar!

[2016-03-11]

- ¹ PAMEIJER, N.K., Het hypothesentoetsend model en de diagnostiek van leer- en opvoedingsproblemen in de praktijk, Gemeentelijk Pedologisch Instituut, Amsterdam, 1992, 216 blz.
- ² DE BRUYN, E.E.J., PAMEIJER, N.K., RUIJSSENAARS, A.J.J.M. & VAN AARLE, E.J.M., Diagnostische besluitvorming. Handleiding bij het doorlopen van de diagnostische cyclus, Acco, Leuven|Amersfoort, 1995, 248 blz.
- ³ PAMEIJER, N. & VAN BEUKERING, T., Handelingsgerichte diagnostiek. Een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsleer- en opvoedingsproblemen, Acco, Leuven|Amersfoort, 1997, 282 blz.
- ⁴ PAMEIJER, N. & VAN BEUKERING, T., Handelingsgerichte diagnostiek. Een praktijkmodel voor diagnostiek en advisering bij onderwijsleer- en opvoedingsproblemen, Acco, Leuven|Amersfoort, 2004, 398 blz.
- ⁵ PAMEIJER, N., VAN BEUKERING, T., SCHULPEN, Y. & VAN DE VEIRE H., Handelingsgericht werken op school. Samen met leerkracht, ouders en kind aan de slag, Acco, Leuven|Voorburg, 2007, 262 blz.
- ⁶ PAMEIJER, N., VAN BEUKERING, T., DE LANGE, S., SCHULPEN, Y. & VAN DE VEIRE H., Handelingsgericht werken in de klas. De leerkracht doet ertoe!, Acco, Leuven|Den Haag, 2010, 264 blz.